

XXXI. évfolyam

10. szám

SZERETET

VALLASOS REFORMATUS EGYHAZI FOLYÓIRAT

Alapított az 1906. esztendőben.

Alapította, szerkeszti és kiadja: TÖRÖK IMRE.

Megjelenik havonként Kisújszálláson. — Előfizetési díja: helyben 2 P. Vidéken 2.40. Egyes szám ára: 25 fillér

Kisújszállás

1942. október hó

OKTÓBER

Hazánk történetében szomorú emlékű hónap ez. 1849. októberében, a hatodik napon, hóhérok keze alatt esikorogtak a bitófák kötelei-esigái az aradi mezőn. Míg magyar él e földön, szüntelenül halljuk a csikordulásukat.

E hónapban történt valamikor, tán most huszonhárom esztendeje, hogy az őszirózsa nem arra nyílt-virult, hogy a szép, szelíd őszben, mikor minden hervad köröskörül, — virulásával reményt keltsen, boldogítson, hanem épen ellenkezőleg rémség jele volt. Jaj, hogy tört akkor magyar ellen a magyar! Mennyi romlás, pusztulás emléke fűződik hozzád, Október hónap. Sötét, borús égboltot látunk, tépő, szaggató vihar szörnyű zúgását halljuk, kitépett tövisek, halomszámra töredezett ágak, szinte erdők garmadája halmozódik emlékező lelkünk előtt.

Október!

Ha nem takarná be e hónapnak fájdalmas emlékezetét, mint vértől-könnytől ázott, durva darócot a gyönyörű tiszta hófehér selyem, — egy másik emlékezet: tán kiátkoznók ezt a hónapot a hónapok sorából.

Ámde 1517. október 31-ike minden rossz érzést eltakar, szétoszlat. A hitújítás — a reformáció emléke ébred a lelkünkben. Ünnepeünk mindenütt, ahol a Biblia alapján megjavított, megújított hitvallói élnek.

Irnék, tán tudnék is írni erről sokat, hogy mi történt 425 évvel ezelőtt, amott nyugaton Wittenberg városában, a németeknél; dehát mindennél jobban érdekel most bennünket, hogy mi történik a németeknél amoda keleten, Sztalingrádnál, meg a többi „grád“-nál.

Úristen! Légy velünk októberben s mindenkor, mindörökké!

Szentes városa

Nemrégiben hagyott itt bennünket, miatta még ma is meg-megfájdul a szívünk: a zseniális tanár, intézetünk h. igazgatója, CSÖREGH LÁSZLÓ. Szentesi eredetű volt.

KUTAS BÁLINT, az egykori török-

szentmiklósi rendkívül tevékeny lelkipásztor is Szentesről került. Nemrég temették el 80 éves korában Budapesten. Derék fiát, a budapest—zuglói lelkipásztort s minden gyászoló szeretteit Isten kegyelme vigasztalja!

Szentes!

Dr. Sipos István, gyülekezetünknek most megválasztott új lelkésze, akiről külön cikkben szándékom emlékezni, szintén szentesi születésére nézve.

A szívem érzése egy nagyemlékű testvér-barátom, egykori kunhegyesi lelkésztestvérem emlékéhez vonz most, órála írok.

SARKADI NAGY ISTVÁN nyugalmazott lelkész Tiszafüreden meghalt. Ő is Szentesre való volt származása szerint. Együtt töltöttünk egykor két nagyon-nagyon boldog esztendőt (1902—1904) Kunhegyesen. Ő volt az „öreg pap“, én meg korra valamivel fiatalabb, a kisebbik pap. Szeretettel éltünk, úgy magunk, mint házunknak népe, ezért is voltunk nagyon boldogok. Igaz szeretet nem ismer változást, szerettük aztán is egymást mindhalálíig, s szeretettel őrzöm emlékezetét mind az én halálomíig. Idejegyezhetem róla az angol költő feledhetetlen szép mondását: „Több voltál nekem, mint a testvérem.“

Nem lehettem ott halálánál, sem vég-tisztességtételén. Itthon sirattam el. Költöttünk mi akkortájt a lelkészlakról épen, mikor ő az élők közül „elköltözött“. Kenderesen is akkor volt épen a „nagy temetés“. Majd a sírjához zarándoklok el, egyszerű, ha Isten engedi. Van nekem úgyis sok kedves halottam a füredi temetőn: a drága emlékű Lipsesek.

SARKADI NAGY ISTVÁN puritánlelkű ember volt, igazi református kálvinista pap, és kálvinista ember. Akárcsak Kálvin János egykor, ahogy haldoklásában meghagyta, hogy még síri jelt se tegyenek sírja fölé, ne tudja senki, hogy ő hol pihen a genfi temetőn: Sarkadi Nagy István is meghagyta, hogy koszorú ne legyen ám a ravatalán . . . , egy ima legyen az egész temetés, semmi más!

Nemes jellemű ember volt. A mai korban, mikor tele van a világ hibával, bűnnel, szinte „fehér holló“. Elment a tökéletesség ama világába, ahol nincs gyűlölet, viszály s éppen ezért örök ott a boldogság, az üdv.

Isten áldja meg ott is, és szeretteit itt. Vigasztalja őket s engem is, ki, mint szerettei, őt mindéltíglén gyászolom.

Üdvözlí a „Szeretet“ Kisújszállás új lelkípásztorát, nagytízsteletű Dr. Siposs István theol. magántanárt

Református egyházunk újabb rendelkezése értelmében, noha hiszen 50 esztendővel ezelőtt életfogytíglanra választattam meg paróchus lelkésznek, engedelmes lélekkal hajolva meg a rendtartás, mint Isten rendelése előtt, — szeptember elsejére lemondtam kisújszállási lelkészi állásomról, s a 38 évíig lakott gyönyörű paróchiát otthagytam, bizony könnyhullatással.

Most már üres a szép paplak, mint az őszi fecskefészek, és én, ki életemben sohasé fizettem házbért, most a más házának vagyok a lakója.

Fán is lesz új levél, ha a hervatagot az ősz törvénye letépi: öreg pap elmegy, jön helyére új. Francia mondás: „Elment a „király“, éljen a „király“!

Az új lelkípásztort szeretettel üdvözlí a régi, ifjat az öreg, utódot az előd.

Üdvözlöm őt igaz szeretettel úgy magam, mint a Szeretet olvasótábora nevében, s egykori szeretve-szeretett híveim, a kisújszállási gyülekezet nevében.

Legyen boldog itt közöttünk, mint én boldog voltam 38 évekiig. Legyen áldott ő és szép családja. Legyen áldott az élete, a munkája!

Minden tanítása, minden cselekedete legyen Isten dicsőségére s Isten országa javára!

Úgy legyen!

Móricz Zsigmond nagynevű írónk elpíhent

Hajh, ha nekiereszteném írotollamat, de sokat tudnék írni róla! Hiszen ismer-tem s ismertük mi itteniek gyermekifjú korától kezdve, sokszor láttuk is itt városunkban, házainkban. A nagyemlékű Dr. Pallaghy Gyula egykori tudós igazgatóknak volt unokaöccse, s mint ilyen, sokízben hosszasan tartózkodott Kisújszálláson.

Nekem tiszaroffi lelkészkoromban legátusom is volt. Sohse felejttem el, jó puha ágy várta pihenőre a legátus urat; de biz' az ágyba senki se aludt az éjszaka, mert Zsiga deák le se feküdt, egész éjszaka verset írt, őt-hat árkusra menőt. „Majd máskor alszok is“ — vetette oda másnap

kérdésünkre. Most már aztán „alszik“.

Hogy ki volt ő a magyar irodalomnak, bőségesen megírták az újságok s feljegyzí majd az irodalomtörténet.

Nekem jólesett megírnom róla e néhány emlékező sort. Gondoltam órá, meg szegény Pallaghy Gyulára is, kivel együtt próbálgattunk annakidején angolból fordítani úgy negyven éve egy beszélyt, címe ez volt: „Two tragedies“ („Két tragédia“). Ime Pallaghy rég nincs az élők földén, Móricz Zsiga meg mostanában ment el: „Két tragédia“!

ID. BORDÁCS TAMÁS EMLÉKEZETE.

Nevezetes embere volt hosszú időn át városunk s gyülekezetünk társadalmának **id. Bordás Tamás** nagybirtokos, kit szeptember hó legelején temettünk el nagy tisztességgel.

Egyházunk presbitere, a városi képviselőtestület tagja, a vármegyén is kiemelkedő ember, s minden téren tevékenyen szereplő, megbecsült férfiú volt.

Szép nagy család feje a boldogult, kit Isten pátriárkai magas korról ajándékozott meg, nemcsak gyermekeit, unokáit láthatta meg, de unokáinak gyermekeiben is örvendezhetett.

Életének legvégső szakában már szobájához kötötte az öregkori erőtlenség, betegség. Sajnosan nélkülöztük őt a közélet munkatérén. — Én benne a gyakorlati gondolkozású, bölcs és reális kun úriembert becsültem; e tulajdonságokat t. i. nagyranéztem mindig az én népemnél is. Tán mivel énbennem e tulajdonságok hiányzanak?!

Legyen áldott a halóporában s emlékezetében is, a boldogult neves ember! Szép-nagy nemzetsége találjon vigasztalódást a mindenkit megvigasztaló menyeyei Atyánál!

Vitéz ibronyi Fekete Imre elhúnya.

Nevezetes úriembere volt a régi boldog Kisújszállásnak Fekete József ügyvéd és földbirtokos. Felesége: Bordács Róza volt. Házasságukból három gyermek származott: Lajos, egykori rendőrfőkapitányunk; a most megboldogult: Imre, a Széchenyi grófok három nagy uradalmának jószágfelügyelője; — és özv. Szeremley Barnáné, — Gizella.

Itt született, itt járta iskoláit Fekete

Imre, majd Magyaróváron végezte a gazdasági akadémiát. Persze katona volt a nagy háborúban egykor, tiszti rangot s vitézi dísz érdemelt ki. Felesége: Anhauer Albina volt. Egyik unokaöccsét: Dr. Fekete Lajost adoptálta s így ráruházta a „vitéz“ nevet.

Önmaga még gyermekifjú korában árvaságra jutott, előbb édesanyját, majd édesatyját is eltemette. Most már őt gyászolják rokonai, szerettei; édesanyja nevéünnepén (aug. 30.) halt meg szívbajban Kálmáncsán. Rendelkezése szerint Magyaróváron temették el, felesége családjának sírboltjába.

Hivatásának valósággal rabja volt. Hiába figyelmeztették orvosai, hogy ne dolgozzék. Fáradhatatlan volt, s ez vitte el. Már épen össze voltak csomagolva, hogy Budapestre költözzenek, de ő nem oda költözött, hanem . . . a magyaróvári sírboltba.

Emléke áldott legyen; özvegyét, rokonait Isten vigasztalja!

Füzy Zoltánné — Csete Juliánna

elhúnyt 1942 aug. 21-én Kunhegyesen.

(Élt 71 esztendőt.)

Kunhegyesen a Csete-ház, itt Kisújszálláson a Füzy-ház ugyanazon utcasorán vannak, ahol én is lakosgattam. A szép nagyházak lakóit ismertem, azt a tisztos keresztyén nőt is, kiről e szomorú emlé-

Füzy Zoltánné Csete Julianna
† 1942. augusztus 21. 71 éves korában.

kezést írom. Bánatos férjét, immár özvegyét, gyászoló leányait: Drávetzky Eleménné-Gizellát, s Csortos Imréné-Ilonát szeretteikkel együtt, igaz részvétünk kíséri fájdalmas sorsukban. A boldogult keresztyén nő sokat szenvedhetett életében. Karácsony ünnepe óta, tehát nyolc hónapon át ágyban küszködött nagybetegen. Ha szólhattam volna koporsója fölött, ezeket a Szentigéket hirdettem volna: „Amiket itt lenn szenvedünk, nem hasonlítandók a dicsőséghez, mely nekünk megjelentetik.“ Sok szenvedése után megadta már bizonyosan Isten kegyelme neki ama dicsőséget, gyászoló szeretteinek pedig adjon vigasztalódást!

A kiszzenvedettnek emlékezete áldott legyen!

Farkas Endre kiszzenvedett.

A címmel, amelyet e cikkemnek adtam, jelezni kívántam a szomorú valóságot, azt t. i., hogy szegény Farkas Endre nagyon sokat **szenvedett**. Láttam őt a debreceni katonakórház betegszobájában, a tüdőbetegeknél. Sohase oszlik el látásom előtt a beteg katonák képe, vászonfehér bús arcuk, sok mérföldön keresztül is hazanézó szemük különös tekintése. Nem engem néztek, nem engem láttak ők ott. Tán az édesanyjukat keresték szemük tekintetével, a lelkük nézésével? Vagy a szülőföld tornyát?

Szegény Farkas Endre még ott a kórházban fel tudott egyenesedni, beszélgettünk is. A másik ágyon egy másik fiatal katona, arca fehér, mint a fehér márvány, az már csak feküdt, csak nézett, s a szeméből — jól láttam! — két könnyesepp elindult, görgött lefelé, a szíve felé.

Farkas Endre se kél fel már, porlad. Gazdátlan a katonaruha.

Oh, az a jó család, amelyhez ő is tartozott, de sok gyászt, bánatot látott már. Endre nővérét, a kedves ifjú leányt is, akinek láttam mosolygó arcát a halál révén, elvesztették; most a derék ifjú katona ment el testvére után.

Vigasztald az ittmaradottakat, vigasztaló jó Isten, s áldd meg az elköltözötteket odalenn a sírjukban — és odafenn az egekben!

A „SZERETET“ sorsa

Az öreg Tóth Endre bácsi réges-régen, mikor még én tiszaroffi lelkész voltam, főjegyzője volt annak a kis falunak. — Ügyes-bajos ember kopogtatott be egyszer hozzá valami írásért. Az „írás“ készült, félig-meddig már kész is volt, de az ügybajos atyafi csak nem szedte elő . . . a bugyellárist. Erre az öreg nótárius e szavakkal: „Nem fog, nna!“ — letette a pennát.

Én nem ilyen vagyok. Én, egyelőre legalább, nem teszem le a pennát, noha bizony még ilyen hónapom, mint a most elmúlt szeptember, nem volt soha. Senki se nyitott rám ajtót, mióta hogy „senki“ lettem.

Megpróbálom még, hogy csekklapokat küldök ide-oda, hátha a postás bejön, ha már az emberek átallanak belépni.

Ha aztán így se megy a dolog, akkor kénytelen vagyok én is Tóth Endre bátyámmal kimondani, ha könnyem csordul is a mondásba: „Nem fog, nna!“

Szeretném még ez esztendő legalább befejezni írogatásommal, aztán . . . lesz, ahogy lesz! Isten velünk!